

N:o 42.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående de i fråga om förvärfvande af mark för utvidgning af renbetesfjellen i Jemtlands län meddelade bestämmelser; gifven Stockholms slott den 25 april 1889.

Med hänseende till nödvändigheten att söka utvidga de åt lapparne bibehållna renbetesfjell i Jemtlands län och sedan domänstyrelsen afgifvit infordradt underdånigt utlåtande i fråga om tillgången å skog inom nämnda trakter och sättet för dess tillgodogörande, föreslog Kongl. Maj:t i en till Riksdagen den 13 maj 1887 aflåten nådig proposition Riksdagen att medgifva:

att behållna afkastningen af den skogsafverkning på renbetesfjellen i Jemtlands län, som i enlighet med domänstyrelsens förslag kunde varda föreskrifven, måtte användas till förvärfvande af mark för utvidgning af nämnda renbetesfjell, i afsigt att bereda lapparne nödigt utrymme för renskötseln under tiden från maj till september månader; samt

att, när vissa delar af förvärfvade områden kunde genom skogsafverkning eller annorledes lemna afkastning, eller ej vore för det afsedda ändamålet nödiga, på Kongl. Maj:t måtte bero att ställa sådana delar under skogsstatens förvaltning eller utarrendera eller försälja dem, under iakttagande deraf, att afkastningen eller försäljningssumman, den sistnämnda derest Kongl. Maj:t ej pröfvade den böra användas att på annan trakt inom länet utvidga lapparnes renbetesrättigheter, skulle tillfalla statsverket.

Hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit blef, enligt hvad Riksdagen i underdånig skrifvelse den 5 juli 1887 anmälde, af Riksdagen bifallet.

Bih. till Riksd. Prot. 1889. 1 Saml. 1 Afd. 27 Häft.

Under åberopande af bilagda protokoll öfver finansärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t härmed äska Riksdagens förklarande, att omförmälda angående förvärfvande af mark för utvidgning af renbetesfjellen i Jemtlands län meddelade bestämmelser icke innefatta hinder att af de för sådant förvärf afsedda medel bestrida kostnaden för inköp af mark, som, ehuru belägen utom länets gränser, är behöflig för utvidgning af nämnda renbetesfjell.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

O S C A R.

F. v. Essen.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 april
1889.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern friherre BILDT,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve
EHRENSVÄRD,
Statsråden: herr LOVÉN,
friherre VON OTTER,
WENNERBERG,
friherre PALMSTIERNA,
friherre VON ESSEN,
ÖRBOM,
friherre ÅKERHIELM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet friherre von Essen, anförde i underdånighet:

»Med hänseende till nödvändigheten att söka utvidga de åt lapparne bibehållna renbetesfjell i Jemtlands län och sedan domänstyrelsen afgifvit infordradt underdånigt utlåtande i fråga om tillgången å skog inom nämnda trakter och sättet för dess tillgodogörande, behagade Eders Kongl. Maj:t i

en till Riksdagen den 13 maj 1887 aflåten nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva:

att behållna afkastningen af den skogsafverkning på renbetesfjellen i Jemtlands län, som i enlighet med domänstyrelsens förslag kunde varda föreskrifven, måtte användas till förvärfvande af mark för utvidgning af nämnda renbetesfjell, i afsigt att bereda lapparne nödigt utrymme för renskötseln under tiden från maj till september månader; samt

att, när vissa delar af förvärfvade områden kunde genom skogsafverkning eller annorledes lemna afkastning, eller ej vore för det afsedda ändamålet nödiga, på Eders Kongl. Maj:t måtte bero, att ställa sådana delar under skogsstatens förvaltning eller utarrendera eller försälja dem, under iakttagande deraf, att afkastningen eller försäljningssumman, den sistnämnda derest Eders Kongl. Maj:t ej pröfvade den böra användas att på annan trakt inom länet utvidga lapparnes renbetesrättigheter, skulle tillfalla statsverket.

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit blef, enligt hvad Riksdagen i underdånig skrifvelse den 5 juli 1887 annälde, af Riksdagen bifallet.

Sedan Eders Kongl. Maj:t derefter genom nådigt bref den 13 juli samma år anbefalt sin befallningshafvande i Jemtlands län att träda i underhandling med vederbörande jordegare om öfverlåtelse till kronan af den mark, som befunes nödig för renbetesfjellens utvidgning så att densamma under tiden från början af maj till slutet af september lemnade erforderlig näring åt renarne, hemstälde Eders Kongl. Maj:ts bemälda befallningshafvande i en till länsstyrelsen i Kopparbergs län öfverlemnad, till Eders Kongl. Maj:t stäld skrifvelse den 11 maj 1888, att då omedelbart intill det i Herjeådalen belägna lapps kattelandet Ruttfjellet låge inom Kopparbergs län Särna norra kronopark, hvilken med en areal af vid pass 65,000 tunnland, deraf omkring 60,000 tunnland impedimenter, till stor del bestode af fjell med rennossa, nämnda kronopark måtte få användas och tagas i beräkning vid de indelningar och onrådestilldelningar åt lappar i Jemtlands län, som det tillhörde Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i sistnämnda län att verkställa, äfvensom att för samma ändamål måtte få användas ytterligare intill onförmälda kronopark gränsande, kronan tillhörig mark till den utsträckning, länsstyrelsen i Kopparbergs län pröfvade utan olägenhet kunna ske och i den mån öfverenskommelse med innehafvare af lägenheter å denna mark kunde träffas eller inlösen af dylika lägenheter ega rum.

Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kopparbergs län öfverlemnade med underdånig skrifvelse den 11 augusti nästlidet år ifråga-

varande ärende till Eders Kongl. Maj:ts pröfning och förklarade sig dervid i hufvudsak icke hafva något att invända emot bifall till länsstyrelsens i Jemtlands län nyssberörda hemställan, enär erfarenheten visat, att det renbete, som sedan lång tid tillbaka egt rum å fjelltrakter i norra delen af Särna socken, icke medfört olägenhet för kronan; hvarjemte Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kopparbergs län tillika anförde, att först genom pågående storskiftes och afvittrings afslutande kännedom kunde vinnas om hvilka marker, som, utöfver redan afsatta kronoparker, kunde komma att tillfalla kronan och till renbete vara lämpliga, likasom ock denna fråga i viss mån berodde derpå, huruvida öfverenskommelse kunde träffas med innehafvare af enskilda lägenheter i dessa trakter eller inlösen af dylika lägenheter ega rum, samt att, under förutsättning att så kunde ske, hinder ej borde möta att i öfverensstämmelse med hvad skogsinspektören och storskiftesstyresmannen, i ärendet hörda, sammanstående föreslagit, af större delen af Särna norra kronopark jemte angränsande, kronan möjligen tillfallande trakter bilda ett helt renbetesland om vid pass 96,000 tunnland, helt och hållet sammanhängande med lappskattelandet Rutfjellet.

Efter det domänstyrelsen i afgifvet yttrande förklarar sig ur skogsvårdens synpunkt ej hafva något att erinra deremot, att ifrågavarande kronopark och angränsande mark, efter det afvittringen blifvit fullbordad och nyssnämnda enskilda lägenheter inlösta, på vissa vilkor upplättes till renbetesland, fann Eders Kongl. Maj:t, jemlikt nädigt bref den 31 december 1888, godt medgifva, att Särna norra kronopark finge af domänstyrelsen upplätas till renbete för lapparne under vissa angifna vilkor, hvarjemte beträffande länsstyrelsens i Jemtlands län då gjorda framställning om upplåtande för enahanda ändamål af mark, som angränsade kronoparken, Eders Kongl. Maj:t, då upplyst blifvit, att berörda mark ännu icke vore afvittrad, fann denna framställning icke föranleda annat yttrande än att vid den tid, då afvittringen närmade sig sitt slut, Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Jemtlands län skulle ega inkomma med förnyad framställning i ämnet och dervid föreslå närmare bestämmelser rörande området af den mark, som borde upplätas och vilkoren för upplåtelsen.

Under anförande att inom de områden utmed Rutfjellet, hvilka lämpade sig att till dettas utvidgande användas och med visshet kunde antagas komma att genom afvittringen inom Kopparbergs län tilldelas kronan, vore belägna åtskilliga nybyggen, hvilka, insprängda här och der i dalgångar emellan fjell och renbetesland, skulle i hög grad försvåra dessa trakters användande till renskötsel och därför måste förvärfvas för statens räkning, har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Jemtlands län i underdånig

skrifvelse den 11 i denna månad tillkännagifvit att, ehuru tiden ännu ej vore inne att bestämma området af den mark, som borde till lapparne upplåtas, Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, såsom en förberedande åtgärd för ifrågavarande områdes upplåtelse, afslutat eventuella köp rörande omförmälda nybyggen; och har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, med öfverlemnande af de upprättade köpeaftalen för nådig pröfning, anhållit att lägenheterna måtte få inköpas för medel, som genom nådiga brefvet den 13 juli 1887 vore anvisade till inköp af mark för utvidgning af de åt lapparne inom länet anvisade land.

På grund af nådig remiss har domänstyrelsen afgifvit underdånigt utlåtande öfver berörda framställning och dervid anfört, att från skogsväsendets synpunkt intet vore att erinra mot inköp för kronans räkning af förberörda lägenheter, af hvilka en vore belägen inom Särna norra kronopark och de öfriga inom trakt, som vid afvittringen enligt all sannolikhet komme att tillfalla kronan, hvarför deras förvärfvande blefve af gagn äfven för skogsväsendet.

Som Eders Kongl. Maj:t den 12 i denna månad funnit godt förordna, att ärenden beträffande förvärfvande af mark för utvidgning af renbetesfjellen och hvad dermed eger samband, hvilka ärenden hittills handlagts inom justitiedepartementet, hädanefter skola på finansdepartementets föredragning afgöras, tillkommer det mig att till nådig pröfning anmäla den nu väckta frågan om inköp af mark inom Kopparbergs län för utvidgning af renbetesfjellen i Jemtlands län. Hvad i ärendet förekommit synes mig innebära fullgiltiga skäl för verkställande af de ifrågasatta inköpen, under förutsättning att vid granskning af de särskilda köpeaftalen de betingade köpeskillingarne finnas antagliga. Härvid möter likväl den betänklighet, att det måste anses åtminstone tvifvelaktigt, huruvida med ordalagen i Eders Kongl. Maj:ts och Riksdagens förut omförmälda beslut angående förvärfvande af mark för utvidgning af renbetesfjellen i Jemtlands län öfverensstämmer, att de för sådant förvärf afsedda medel användas till inköp af mark, som visserligen är behöflig för utvidgning af nämnda renbetesfjell, men är belägen utom länets gränser. Innan jag underställer de vilkorligt upprättade köpeaftalen Eders Kongl. Maj:ts pröfning, hemställer jag därför, att Eders Kongl. Maj:t ville i nådig proposition äska Riksdagens förklarande, att förut omförmälda angående förvärfvande af mark för utvidgning af renbetesfjellen i Jemtlands län meddelade bestämmelser icke innefatta hinder att af de för sådant förvärf afsedda medel bestrida kostnaden för inköp af mark, som, ehuru belägen utom länets gränser, är behöflig för utvidgning af nämnda renbetesfjell.»

Hvad föredragande departementschefen sålunda yttrat och hemställt, deruti statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen gilla och bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan — — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

C. Blomstedt.
